

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕
(ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕)**

๑. ความเป็นมา/พระราชดำริ

การใช้เทคโนโลยีการเกษตรหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจการผลิตภาคการเกษตรโดยจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยและพัฒนาภาคการเกษตรที่เป็นแหล่งบริการความรู้เฉพาะด้านกับเกษตรกรเป้าหมายที่จะต้องนำความรู้ วิทยาการใหม่ และการบริการทางวิชาการโดยอาศัยช่องทาง (Channel) ต่างๆ ที่สามารถให้บริการตรงความต้องการและทันต่อเหตุการณ์การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีบรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเร็วขึ้นซึ่งการดำเนินงานในรูปแบบนี้จะเป็นการบูรณาการนักวิชาการแต่ละสาขาทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เข้าช่วยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ทุกจุด สร้างแรงดึงดูดใจจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป้าหมายเป็นการกระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัว และยอมรับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี แก้ไขปัญหาด้านบัญชีแก่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและชุมชน

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ที่กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ

๒. การสนองพระราชดำริ/การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการกำหนดแผนการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ โดยให้ทุกจังหวัดจัดงานปีละ ๔ ครั้ง (ไตรมาสละ ๑ ครั้ง) และให้มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง (Follow up) กับเกษตรกรที่ได้เข้ารับบริการจากคลินิกต่างๆ เน้นเกษตรกรรายที่มีปัญหาชัดเจนและสำคัญ

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

๓.๑.๑ เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๓.๑.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในการพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมไปถึงการแก้ปัญหาาร่วมกัน

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

๓.๒.๑ เพื่อให้งานวิจัยพัฒนาและงานบริการวิชาการ จัดการไร่นาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิต ช่วยสนับสนุนกระบวนการบริการงานเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตของเกษตรกร ช่วยแก้ไขปัญหา อุปสรรคให้เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

๓.๒.๒ เพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และ ศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกร และการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

จังหวัดพัทลุง (อ.ตะโหมด อ.บางแก้ว อ.เขาชัยสน และ อ.เมือง)

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

จังหวัดพัทลุง (อ.ตะโหมด อ.บางแก้ว อ.เขาชัยสน และ อ.เมือง)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

๕.๑.๑ กรมส่งเสริมการเกษตร

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๕.๒.๑ หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมดำเนินการ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง จังหวัดพัทลุง

๖. งบประมาณที่ได้รับ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

-

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

-

๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๒.๑ แปลงต้นแบบ/แปลงสาธิต

-

๗.๒.๒ การฝึกอบรม

-

๗.๒.๓ การเป็นวิทยากร

-

๗.๒.๔ การผลิตสื่อ/วัสดุทัศนูปกรณ์ :

-

๗.๒.๕ การจัดนิทรรศการ

- ดำเนินการจัดนิทรรศการภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยได้กำหนดแผนการดำเนินงานภายในจังหวัดพัทลุง โดยมีการจัดนิทรรศการจำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ ณ อ.ตะโหนด จ.พัทลุง
 ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ อ.บางแก้ว จ.พัทลุง
 ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง
 ครั้งที่ ๔ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ อ.เมือง จ.พัทลุง

๗.๓ กิจกรรมผลิตและการขยายพันธุ์พืช

๗.๔ การประสานงาน ติดตามและรายงาน

- ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕) ในการบริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจากคลินิกพืช จำนวน ๖๐ ราย

๘. ผลสำเร็จ/ผลสำเร็จของโครงการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ร่วมจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช สนับสนุนแผนแดง และเมล็ดพันธุ์ผัก เช่น ผักบุ้ง ผักกาดขาว ผักคะน้า ถั่วฝักยาว และแม่พันธุ์แมลงหางหนีบ และการบริการวิชาการด้านพืช ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑ การให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ จังหวัดพัทลุง (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กันยายน ๒๕๖๕)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	สถานที่ดำเนินการ	เกษตรกรเข้ารับบริการ (คลินิก ๐๒)	ติดตามต่อเนื่อง (คลินิก ๐๕)
๑	๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔	ศาลาประชาคม อ.ตะโหนด จ.พัทลุง	๔๖	๑๒
๒	๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕	วิทยาลัยการอาชีพบางแก้ว อ.บางแก้ว จ.พัทลุง	๕๕	๑๘
๓	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕	โรงเรียนบ้านคลองขุด ต.ทานโพธิ์ อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง	๔๒	๑๕
๔	๓ สิงหาคม ๒๕๖๕	โรงเรียนวชิรธรรมสถิตธรรมาร	๖๐	๑๕
รวม			๒๐๓	๖๐

ตารางที่ ๒ ปัญหาและคำแนะนำในการติดตามต่อเนื่องในการบริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจากคลินิกพืช

ชนิดพืช	วัน เดือน ปี	สถานที่ดำเนินการ
พริก	- โรคแอนแทรคโนสในพริก	- ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัสซับทิลิส สายพันธุ์ ๒๐W๓๓ อัตรา ๔๐-๕๐ กรัม ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเมื่อเริ่มพบการระบาดของโรค หรือเมื่อพริกเริ่มออกดอก หลังจากนั้นพ่นอีกทุก ๕ วัน ประมาณ ๔-๕ ครั้ง
	- เพลี้ยไฟ ดูดกินน้ำเลี้ยงของพืช เช่น ยอด ใบอ่อน และตาดอก	- แนะนำให้ใช้สารสกัดน้ำมันธรรมชาติ อัตรา ๒๐-๔๐ มิลลิลิตร/น้ำ ๒๐ ลิตร
มะเขือ	- หนอนเจาะผลมะเขือ	- มั่นตรวจแปลง เต็ดยอดและเก็บผลที่ถูกทำลายทิ้ง - ฉีดพ่นชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย อัตรา ๔ ถุงเพาะ/น้ำ ๒๐ ลิตร
ถั่วฝักยาว	- เพลี้ยอ่อนดูดกินน้ำเลี้ยงดอกและฝัก	- ฉีดพ่นชีวภัณฑ์ไส้เดือนฝอยสายพันธุ์ไทย อัตรา ๔ ถุงเพาะ/น้ำ ๒๐

		ลิตร
ทุเรียน	- รากเน่า โคนเน่า ใบร่วง	- ใช้เชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑-๓ กิโลกรัม/ตัน โดยหว่านบริเวณรอบโคนต้น
ฝรั่ง	- การตัดแต่งกิ่ง - การห่อผล	- แนะนำให้ตัดแต่งกิ่งฝรั่ง โดยให้ตัดแต่งกิ่งหลังจากเก็บเกี่ยว หรือกิ่งที่แก่ออกจะทำให้ฝรั่งแตกยอดพร้อมกับออกดอก - แนะนำให้ใช้ถุงขนาด ๖x๑๔ นิ้ว ห่อผลก่อน หลังจากนั้นให้ใช้กระดาษห่อทับอีกครั้งเพื่อให้ฝรั่งมีผลสวย
ปาล์มน้ำมัน	- ต้นพันธุ์	- แนะนำให้เกษตรกรซื้อพันธุ์ปาล์มน้ำมันจากแปลงเพาะที่เชื่อถือได้ ไม่เก็บลูกใต้โคนต้นมาปลูก

๙. ปัญหา/อุปสรรค

๑๐. ภาคผนวก-รูปภาพโครงการ/กิจกรรมโครงการ

ภาพที่ ๑ การจัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีการผลิตพืช โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒ การติดตามต่อเนื่องในการบริการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เกษตรกรที่เข้ารับบริการจากคลินิกพืชโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

